



दृश्य कला

हामी आफ्नो वरिपरि विभिन्न प्रकारका वस्तुहरू देख्छौं। हामी तिनीहरूलाई सजावट, काम, शिक्षा, स्कूल र घरमा हरेक दिन प्रयोग गर्दछौं। यी वस्तुहरूको अद्वितीय डिजाइनहरू छन् र विभिन्न सामग्रीबाट बनेका छन्।



0337CH01



यो अध्यायको अन्त्यसम्म, तपाईं वस्तुहरू कोर्न, रङ लगाउन र माटोको काम गर्न सक्षम हुनुहुनेछ। यसले तपाईंलाई विभिन्न वस्तुहरूका आकार, रूप, रङ र सामग्रीहरू सिक्र र कदर गर्न पनि मद्दत गर्नेछ।

क्रियाकलाप १ रेखाहरू सँग खल्नुहोस्

लिखिचडिएर आफ्नो रेखा घुमाउनुहोस्।

केही कोर्नुहोस् छिटो लाइनहरू र केही बिस्तारै -बिस्तारै .

- बनाउनका लागि थोरै थिच्नुहोस् बाक्लो र अँध्यारो रेखाहरू.
- यसका लागि बिस्तारै कोर्नुहोस् पातलो र हल्का रेखाहरू.

निम्न प्रकारका रेखाहरू कोर्नुहोस्—

लहरदार रेखाहरू

नागबेली रेखाहरू

बिन्दुबद्ध रेखाहरू

ड्यास गरिएका रेखाहरू

खडा रेखाहरू

सुत्ने रेखाहरू

ढलान लाइनहरू

घुमाउरो रेखाहरू



© NCERT
not to be republished

क्रियाकलाप २ तपाईंको वरिपरि फेला परेका वस्तुहरू कोर्नुहोस् र रंग लगाउनुहोस्



आफ्नो वरिपरिका केही वस्तुहरूलाई छुनुहोस्
र हेर्नुहोस् । तिनीहरूको रेखा, आकार र रङ हरू
अवलोकन गर्नुहोस् ।

फरक आकारका कुनै पनि तीन वस्तु कोर्नुहोस्
र तिनीहरूलाई रङ गनुहोस् ।



जारी राख्नुहोस्: कागजको टुक्रामा, फलकमा, वा
रेखाचित्र पुस्तकमा थप चित्रहरू बनाउनुहोस् ।



तपाईंको घरमा पाइने केही वस्तुहरू कोर्नुहोस् र रङ लगाउनुहोस् ।

आफ्नो घर वरिपरि हेर्नुहोस् र विभिन्न वस्तुहरू को आकार र रूपहरू फेला पार्नुहोस् ।

तिनीहरू को लागि प्रयोग गर्न सकिन्छ:

- खाना पकाउने
- काम गर्दै
- अध्ययन [सम्पादन गर्ने]
- सुतेको छ
- खेल्दै

ती मध्ये केही कोर्नुहोस् र रङ लगाउनुहोस् ।

आफनु सहपाठीहरू सित आफनु चित्रहरू साझादारी गर्नुहोस् ।



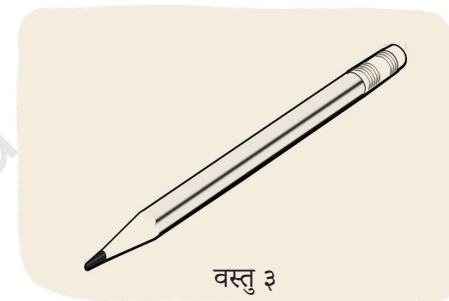
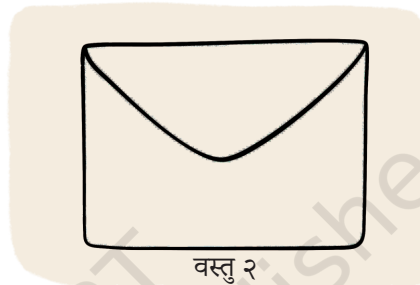
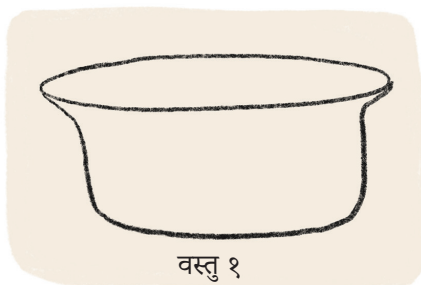
© NCERT
not to be republished

क्रियाकलाप ३ ट्रेस, काट्नु र ओभरल्याप

यो गतिविधि कुनै पनि तीन विभिन्न प्रकारका वस्तुहरू प्रयोग गरेर गर्न सकिन्छ, जस्तै पातहरू, साना वस्तुहरू, र अमूर्त आकारहरू।

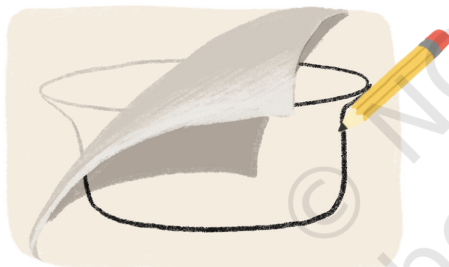
चरण १

कुनै पनि तीन वस्तुहरू रोज्नुहोस् र तिनीहरूलाई कोर्नुहोस्।



चरण २

आफ्नो रेखाचित्र माथि ट्रेसिङ पेपर राख्नुहोस् र तीनैको रूपरेखा अलग-अलग कोर्नुहोस्।

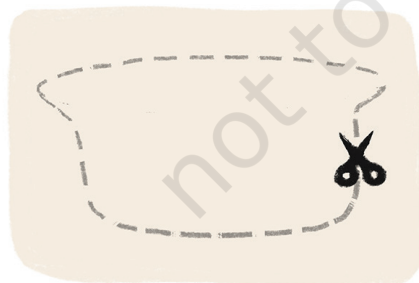


शिक्षकको टिप्पणी

- ट्रेसिंगमा हातको चाल समावेश छ र पेन्सिल पकड विकास गर्दछ।
- ओभरल्यापिङले नयाँ आकार र रङहरू सिर्जना गर्न मद्दत गर्दछ।

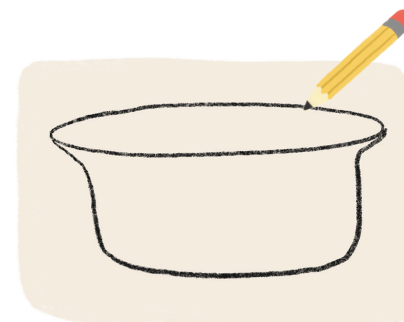
चरण ३

सबै तीन वस्तुहरूको ट्रेसिंग काट्नुहोस्।



चरण ४

ड्राइंग पेपरमा पहिलो कट-आउटको रूपरेखा ट्रेस गर्नुहोस्।



चरण ५

दोस्रो कट-आउटलाई पहिलो भन्दा माथि राख्नुहोस्, केहि ओभरल्यापको साथ।
अब, यसको रूपरेखा कोर्नुहोस्।

चरण ६

अघिल्लो भन्दा तेस्रो कट-आउट राख्नुहोस्, फेरि केही ओभरल्यापको साथ, यसको
रूपरेखा कोर्नुहोस्।

वाह! तिमीले नयाँ आकार बनायौ!

चरण ७

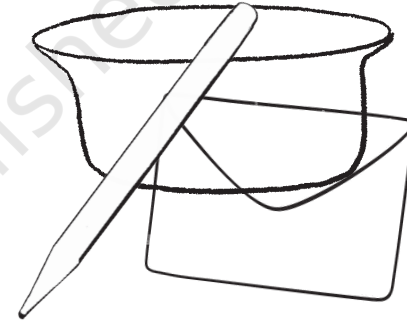
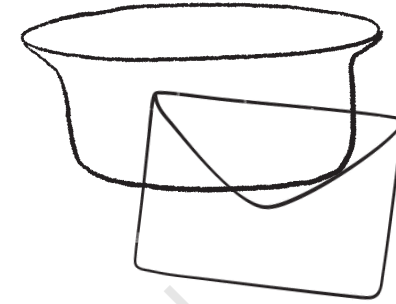
प्रत्येक आकृतिलाई रङ लगाउनुहोस् जुन तपाईंले भर्खरै तीन फरक फरक रङहरूमा
छुट्टाछुट्टै पत्ता लगाउनुभयो — रातो, पहेँलो, र निलो।

तपाईं पानीको रंग प्रयोग गर्न सक्नुहुन्छ।

वाह! तपाईंले ओभरल्यापिङ क्षेत्र मा तीन वटा नयाँ रङ देख्नुहुनेछ।

चरण ८

आफ्नो काम पूरा गर्नुहोस्, र सफा गर्नुहोस्।



क्रियाकलाप ४

बोटल कोर्नुहोस् र यसको आकारसँग खेलुहोस्



म एक बोटल को टोपी हुँ।

मलाई लाग्छ तिमीलाई मेरो आकार थाहा छ।

मैले मेरो बोटल हराएको छु।

के तपाईं मेरो लागि एउटा बोटल बनाइ दिनु सक्नुहुन्छ?

यस बोटल तपाईंले देख्नुहुने बोटलहरूभन्दा फरक बनाउनुहोस्।

वा, मलाई थाहा छैन कि कुन मेरो हो!

यदि तपाईं ले दुईवट बनाइ दिनु भयो भने,
यसले मेरो साथीलाई पनि खुसी बनाउनेछ!

क्रियाकलाप ५ माटो संग खेलनुहोस्

माटोसँग खेलन रमाइलो लाग्दैन र?

विभिन्न वस्तुहरू [सम्पादन गर्ने]

आकारहरू र प्रकार माटोले बनाउन सकिन्छ ।

आधारभूत आकारहरू तपाईंको वरपर भएका केही वस्तुहरूको कोर्नुहोस् । तपाईं तिनीहरूलाई जाडुई सुविधाहरू थप्न र आफ्नो विचार साझेदारी गर्न सक्नुहुन्छ ।

तिनीहरूलाई माटोले बनाउन सुरु गर्नुहोस् । लठ्ठी प्रयोग गरेर डिजाइन, ढाँचा, बिन्दु र रेखाहरू थप्नुहोस् ।



तिनीहरूलाई पूरा गर्नुहोस् र तपाईंको वस्तुहरूलाई विभिन्न नामहरू दिनुहोस् ।

तपाईंको वस्तुहरू बनाए पछि तपाईंको स्थान हात धुन र सफा गर्न नबिर्सनुहोस् !

के तपाईंलाई थाहा छ ?

भारतीय सङ्गीतमा विशेष रूपमा बनाइएको माटोको भाँडालाई वाद्ययन्त्रको रूपमा पनि प्रयोग गरिन्छ । यसलाई एक भनिन्छ घाटम ।

जारी राख्नुहोस्: स्थानीय संग्रहालय, हस्तकला मेला वा कुम्भकारलाई भेट्नुहोस् । तपाईंलाई विभिन्न प्रकारका माटोका वस्तुहरू भेटिनेछ । तपाईंलाई जुन मन पर्छ त्यो कोर्नुहोस् ! यो रमाइलो हुनेछ !



क्रियाकलाप ६ भाँडाकुँडा बनाउने

1. यी चित्रहरूमा तपाईंले कस्ता वस्तुहरू देख्नुभएको छ?

2. तपाईंले देख्नुभएको भाँडाकुँडाका विभिन्न आकार र आकृतिहरू के-के हुन्?

3. प्रत्येक तस्वीरमा मानिसहरू के गरिरहेका छन्?

एउटा भाँडा सजाउने प्रयास गर्नुहोस्!

